

Läraryrkesnämnden

Verksamhetsberättelse CSL 2025

Dnr FL 2011/LUN2024/06

Verksamhet

Centrum för språk- och litteraturdidaktik (CSL) är en mångvetenskaplig miljö där forskare och lärare från flera ämnen samverkar kring praktikinriktad ämnesdidaktisk forskning och utvecklingsarbeten, som tar sin utgångspunkt i konkreta problem och utmaningar i skolans verksamhet. Genom våra studier och seminarier vill vi bidra till en utvecklad teoretisk förståelse av skolans språk- och litteraturarbete, samtidigt som vi deltar i utvecklingen av undervisning i språk och litteratur. CSL har ett väl fungerande och ömsesidigt givande samarbete med lärare på olika utbildningsstadier från förskola till universitet samt med forskare vid Karlstads universitet, andra universitet och högskolor i Sverige och internationellt. Verksamheten omfattar även externt samarbete i form av föreläsningar, samverkans- och kompetensutvecklingsprojekt tillsammans med skolor, lärare och nätverk kopplade till utbildning och skola. Efterfrågan av vår expertis är fortsatt stark. Samverkan sker också med myndigheter och andra aktörer inom skolektorn. De flesta av våra forskare undervisar i läraryrkesutbildningen och handleder också studenter som skriver magisteruppsatser, examensarbeten och andra uppsatser. Våra forskare har också uppdrag som handledare eller biträdande handledare till doktorander och licentiander vid såväl KAU som vid andra svenska och utländska universitet.

I CSL:s strategi ingår att samarbeta med såväl lärare på fältet, enskilda forskare som andra forskningscentra vid Karlstads universitet och att vara flexibel i relation till olika forskares intressen och möjligheter. Som ett led i arbetet med att expandera miljön verkar vi för en inkluderande forskningsmiljö som också relaterar till ett större ämnesdidaktiskt fält. Ett påtagligt resultat av detta arbete är master-/magisterutbildning i ämnesdidaktik och en stödstruktur för ansökningar med forskare från Karlstads universitets didaktiska forskningscentra.

Den främsta styrkan för CSL är att våra forskare arbetar tillsammans kring språk- och litteraturdidaktiska frågor inom universitetet, men också på nationella och internationella arenor. Under året har särskilt satsningar gjorts för att stärka den ämnesdidaktiska forskningen i relation till svenskämnet. Detta har gjorts genom en gästforskaranställning på 65% där Anna Nissen haft ett särskilt uppdrag att arbeta inom redan pågående CSL-projekt. Ansökningar som inkluderar samarbeten med andra forskningscentra har också arbetats fram.

Våra tidigare etablerade samarbeten med nordiska och internationella forskare och lärosäten har fortsatt, där samarbetet med Universitetet i Innlandet innefattar att en av våra forskare (Olin-Scheller) innehaft en gästprofessur på lärosätet under inledningen av 2025. På nordisk nivå har samarbetet med universiteten i Oslo, Odense, Helsingfors, Vasa, Akureyri och Köpenhamns

professionshögskola fortsatt genom deltagandet i nordiska projekt som exempelvis NORDFORSK-projektet INSPECT (*Societal Security after COVID 19 - Inquiring Nordic Strategies, Practices, Educational Consequences and Trajectories*) och inom det VR-finansierade nätverket EQUITÉ. CSL-forskare har ledande positioner inom dessa nordiska samarbeten. Samarbetet med Åbo Akademi i Vasa och Syddansk Universitet har stärkts genom ett gemensamt forskningsprojekt som också inkluderar forskare från Nord universitet. Som helhet har CSL en stark position som forskargrupp inom språk- och litteraturdidaktik i Norden. CSL har också fortsatt att stärka sin position i relation till internationella samarbeten, främst genom samarbetet med forskarmiljön ROSE i det internationella nätverket KOSS, där flera CSL-forskare är mycket aktiva. Glädjande nog har flera CSL-doktorander engagerat sig aktivt i KOSS-samverkan vilket innebär en betydande möjlighet att bygga upp internationella nätverk under doktorandtiden.

CSL-forskare har under 2025 ansvarat för och medverkat i projekt inom den statliga satsningen ULF – Undervisning, Lärande, Forskning. Dessa projekt är *Faktorer som samvarierar med högstadielävers språkfärdighet i engelska* och *Skolbibliotek i grundskolan. Rum för utveckling*. Arbetet med dessa projekt avslutades under 2025 och ligger till grund för kommande ansökningar. Under hösten 2025 erhöll CSL-forskare som ett av två finansierade projekt, medel från ULF för projektet *Fritidshemmet som resurs för läsning*. Detta projekt innebär att vi stärker vår forskning inom området yngre barn och också inkluderar fritidshemmet som en arena för forskningen. Vi ser att ULF-samverkan på ett positivt sätt inneburit ökat fokus på kontakter och samarbeten med kommuner och skolor på alla stadier, vilket inte minst är synligt i olika arrangemang tillsammans med RUC, Pedagog Värmland och regionens IKT-nätverk. Tidigare ULF-projekt har kopplats till skolutvecklingsarbeten i olika kommuner (exempelvis ovan nämnda projekt om skolbibliotek) och lett till ansökningar om externa projektmedel där samverkan mellan lärare och forskare är i fokus. Flera CSL-forskare har också haft fortsatt samarbete med gruppen *Språk-, läs- och skrivutvecklare i Värmland* (SOL-nätverket), genom regelbundna föreläsningar och erfarenhetsutbyte.

Under 2025 har fortsatta satsningar på juniora forskare ("early career research") gjorts genom finansiering av två projekt (Marie Wejrum och Jakob Olsson). Anna Nissen som disputerade under 2024 har anställts som gästforskare inom CSL under 2025. Tre doktorander Sofia Oldin Cederwall (litteraturdidaktik), Denny Jansson, (svenska språket), Annelie Johansson (svenska språket) och Ann-Kristine Hamberg (pedagogiskt arbete) planerar att disputerar under 2026. Inom forskarskolan KÄKK finns två antagna doktorander med språk- och litteraturdidaktisk inriktning: Liliann Byman Frisén samt Maria Mollstedt (som disputerade i januari 2026). Ytterligare en forskarstuderande från svenska som andraspråk (Pernilla Olsson) är affilierad till KÄKK. Två nya doktorander i litteraturdidaktik respektive engelskdidaktik har rekryterats under 2025 (Edith Marelli respektive Linnéa Wagner). I och med den externfinansierade forskarskolan BEPPE där minst två tjänster viks åt språk- och litteraturdidaktik, säkerställer vi att doktorandmiljön fortsatt kommer att vara relativt stor. Doktoranderna i BEPPE antas under vårterminen 2026 och påbörjar sin utbildning hösten 2026.

Vi kan med glädje konstatera att det totala antalet doktorander som har avhandlingsprojekt riktade mot språk- och litteraturdidaktik har träffats regelbundet under 2025 i mer eller mindre formella former och genomfört flera aktiviteter under året. På grund av lärosätets ekonomiska restriktioner har dessa aktiviteter förlagts till KAU. Vi har också under året etablerat ett samarbete liknande miljöer på Linköpings universitet och genomfört en doktorandworkshop med stort deltagande från den ämnesdidaktiska miljön på KAU.

CSL fortsatte under 2025 att satsa på medel till forskningsassistenter i projekt och för konferensmedverkan. Förutom att detta medverkar till en bredare inkludering av CSL-

verksamma personer, kan lärare, adjunkter och juniora forskare få erfarenheter och kompetenser för fortsatt meritering och seniora forskare i projekten kan nyttja sin forskningstid mer effektivt för andra forskningsuppgifter.

Under 2025 har vi deltagit regelbundet i LUN:s forskningsråd tillsammans med representanter från fakultetens övriga forskningscentra och även varit representerade i LUN.

CSL:s seminarieverksamhet har under 2025 varit hög med sammantaget 8 tillfällen, av vilka ett var 50%-seminarium, två 90%-seminarier. Ett av seminarierna var ett redovisningsseminarium och ett var ett diskussionsseminarium om CSL:s forskningsstrategi. Satsningen på att erbjuda ett innehåll som är relevant för bredare grupper av deltagare samt på interna textseminarier där CSL-forskare kan lägga fram egna texter för seminariebehandling har slagit väl ut och fortsätter under 2026.

Utöver detta deltog CSL-forskare under 2025 i planering och genomförande av gemensam ämnesdidaktisk fortbildningsdag för lärare – *Forum Lärande* – tillsammans med RUC, CSD, SMEER och ROSE. CSL-forskare deltog också i planering och genomförande av en dag av erfarenhetsutbyte mellan lärare på Sundsta-Älvkulle gymnasiet och ämnesdidaktiska forskare på KAU. Denna dag återkommer under 2026, men med bredare medverkan från alla kommunala gymnasieskolor i Karlstad.

Miljöbeskrivning

I nedanstående tabell 1 redovisas personer som haft finansiering av CSL i sina tjänster under verksamhetsåret 2025. CSL under året haft två externa ledamöter, varav en är från Karlstads kommun (Anders Biörklund) och en är verksam utanför det språk- och litteraturdidaktiska fältet på KAU (Valerie Margrain). Den rådgivande kommittén bestod av representanter från verksamheten och de akademiska ämnena engelska, litteraturvetenskap, pedagogiskt arbete och svenska språket. I den rådgivande kommittén ingår också en doktorandrepresentant. Vi jobbar aktivt med att ha en arbetande rådgivande kommitté där uppdrag och åtaganden fördelas mellan styrelsemedlemmarna. Den externa ledamoten Anders Biörklund är inte listad i tabell 1.

Under 2025 har Anna Nissen innehaft en anställning som gästforskare. Dessutom är fem forskarstuderande, fem adjunkter samt en administratör delvis finansierade av CSL (administratören är ej inkluderad i tabell 1). Under 2025 installerades 3 nya CSL-professorer (Asplund, Nilsberth och Wijkmark) och en lektor befordrades till docent (Lindholm). Flera befordringsärenden är pågående. CSL-forskare har också under året deltagit i det pågående forskningsledarprogrammet ”REAL Advanced” samt forskningsledarprogrammet REAL, där 4 lärosäten medverkar.

CSL fortsätter därmed att stärka sin vetenskapliga kompetens. 22% av de personer som finansierades av CSL (anslagsmedel) var män (6/24) och 78% var kvinnor (18/24) (administratören ej medräknad), vilket innebär att könsfördelningen ligger som föregående år. Obalansen i könsfördelningen speglar fältet där fler kvinnor än män är aktiva.

Tabell 1. Redovisning av personer knutna till forskningscentret

Forskarstuderande	Ämne (lärosäte om annat än Kau)	% anställning vid kau	% Foutbildning	% Grundutbildning	% övrigt	Tjledi g %	varav % andel CB
BYMAN FRISÉN LILIAN	Pedagogiskt arbete	100	42	13	0	45	13
MARELLI EDITH	Litteraturvetenskap	100	34	4		62	30
NILSSON RICHARD	Engelska	100	83	17			5
OLDIN CEDERWALL SOFIA	Litteraturvetenskap	100	38	55	0	7	34
JOHANSSON ANNELIE	Svenska språket	100	58	33	9	0	58
SÖDERLIND LINDA	Pedagogiskt arbete	100	18	82			18
WAGNER LINNEA	Engelska	100	37	1		62	37
JANSSON DENNY	Svenska språket	100					
Doktorer	Ämne	% anställning vid kau	% Forskning	% Grundutbildning	% övrigt	Tjledi g %	varav % andel CB
BERTON MARCO	Spanska	100	39	61			23
FREDHOLM KENT	Pedagogiskt arbete	100	52	28	20		23
LJUNG EGELAND BIRGITTA	Svenska språket	100	60	20		20	5
OLSSON JAKOB	Litteraturvetenskap	100	38	55	0	7	34
WEJRUM MARIE	Svenska språket	100	50	45	5		50
Docenter	Ämne	% anställning vid kau	% Forskning	% Grundutbildning	% övrigt	Tjledi g %	varav % andel CB
LINDHOLM ANNA	Pedagogiskt arbete	100	36	12	52		3
Professorer	ÄMNE	% anställning vid kau	% Forskning	% Grundutbildning	% övrigt	Tjledi g %	varav % andel CB
ASPLUND STIG-BÖRJE	Pedagogiskt arbete	100	82	17	1		1
OLIN-SHELLER CHRISTINA	Litteraturvetenskap	100	99	1	0		20
MARGRAIN VALERIE	Pedagogiskt arbete	100	74	16	10		2
NILSBERTH MARIE	Pedagogiskt arbete	100	62	14	24		8
SANDBLUND ERICA	Engelska	100	65	5	30		5
SCHALLEY ANDREA	Engelska	100	92	8	0		22
WIJMARK SOFIA	Litteraturvetenskap	100	68	30	2		11
Övriga -adjunkter, administratörer, projas	Ämne	% anställning vid kau	% Forskning	% Grundutbildning	% övrigt	Tjledi g %	varav % andel CB
AHLIN ANGELICA	Engelska	60	25			35	25
KILMAN JOAKIM	Engelska	60	11	49			5
LINDGREN STINA	Svenska språket	100	25	15	60		25
TARANDER EVA	Svenska språket	100	70	30			1
WIKBERG KRISTINA	Svenska språket	100	1	99			1
NISSEN ANNA	Gästforskare Litteraturvetenskap	100	33			67	25

Personer som jobbar i forskningsprojekt som ligger på CSL	
DANIELLO CHARLES	5%
KILMAN JOAKIM	6%
KJELLEN MARIKA	10%
TÅQVIST MARIE	10%
TARANDER EVA	17%
DUEK SUSANNE	10%
FREDHOLM KENT	10%
LINDHOLM ANNA	10%
OLSSON PERNILLA	2%
SCHALLEY ANDREA	12%
WAGNER LINNEA	7%
WIJMKMARK SOFIA	10%

Forskningsinriktning

CSL har sedan starten 2010 formulerat fem forskningsprogram. Det senaste gällde för perioden 2023–2025. Under året har det därför pågått ett arbete med att formulera ett forskningsprogram för perioden 2026–2028. Förutom diskussioner och arbete i den rådgivande kommittén har också alla forskare i miljön bjudits in till seminarier där programmet har ventilerats. Programmet är beslutat och publicerat på vår hemsida. I målbilden för perioden ingår ytterligare utveckling av det nationella och internationella samarbetet och kontakterna mellan skola och universitet. Ambitionen är också en fortsatt hög andel externt finansierade projekt samt en omfattande produktion av böcker, artiklar, bokkapitel, läroböcker och konferensbidrag. Vi arbetar också vidare för att stödja CSL-forskarens vetenskapliga meritering. Vidare vill vi knyta fler forskare till verksamheten och stärka vår forskningsmiljö genom uppbyggnad underifrån i form av doktorandtjänster (bland annat forskarskolan BEPPE) och satsningar på juniora forskare. Vi vill också bedriva ett aktivt arbete att få forskare med låg forskningsaktivitet motiverade att delta i forskningsprojekt. I syfte att utveckla nationellt och internationellt nätverkande avser CSL att fortsatt stödja forskares medverkan vid workshops och konferenser samt verka för att CSL-forskare medverkar i arrangörskap och organisationskommittéer av konferenser.

CSL:s forskning har flera inriktningar som alla har ett gemensamt syfte att påverka och bidra till utveckling av former, förutsättningar och innehåll i undervisning. För 2026–2028 avser CSL att fortsätta satsningen på att stärka den redan etablerade forskningen och samtidigt möjliggöra satsningar på juniora forskare för att säkerställa att antalet seniora forskare liksom doktorander i miljön utökas. CSL stärkte under året samverkan med de andra forskningscentrumen i relation till master/magisterutbildningen i ämnesdidaktik. Utbildningen är ämnesdidaktisk och programmet vänder sig till yrkesverksamma lärare i alla skolformer. Utbildningen ges på distans med 50% studietakt. Centralt för CSL är att se språk- och litteraturredidaktiska frågor ur ett samhällsperspektiv och hur undervisning i språk och litteratur kan bidra till att elever erövrar kunskaper för att förstå och interagera i en föränderlig värld. De prioriterade forskningsområdena för perioden är:

- 1) Lärarutbildning och professionsutveckling
- 2) Språk och litteratur i postdigitala miljöer
- 3) Lokala och globala perspektiv på språk och litteratur
- 4) Muntlighet och berättande

CSL har under det senaste året arbetat med en rad forskningsprojekt där blicken också riktats mot ämnesdidaktisk teori- och begreppsutveckling. Exempel på detta är samarbetet inom ROSE där internationell och nationell samverkan intresserar sig för dessa frågor liksom inom flera pågående externfinansierade CSL-projekt som handlar om utveckling av narrativitet, ämnesdidaktik och platsbaserat läsande. Inom det VR-finansierade nätverket EQUITÉ, som fokuserar frågor om likvärdighet och digitalisering, pågår också ett teori- och begreppsutvecklande arbete.

Publikationer

CSL arbetar stöttande för att forskare i miljön ska publicera sig såväl vetenskapligt som populärvetenskapligt. Många av forskarna har en hög publiceringstakt och når ut i välrenommerade tidskrifter och i publiceringar riktade utanför akademien. Vi har också en bred variation av publiceringskanaler för vår forskning och CSL-forskare har många publikationer tillsammans med andra forskare verksamma både vid KAU (inom och utom CSL) och vid andra nationella och internationella lärosäten. Detta vittnar om många konstruktiva samarbeten och förmåga att producera. Vi menar därför att antalet publikationer inte helt speglar, vare sig kvalitetsmässigt eller kvantitetsmässigt, det arbete vi gör. En sampublikation av CSL-forskare i en välrenommerad tidskrift kan ha ett mycket större genomslag än flera ensamförfattade publikationer. Tabellen nedan kan därför ses som ett något trubbigt instrument för att mäta impact av publikationer från forskningscentra på KAU.

Vi har också utarbetat stödstrukturer för forskning genom att erbjuda forskare att presentera sin forskning på nationella och internationella konferenser. Vi finansierar därför konferensmedverkan och kräver årliga redovisningar av den forskning vi finansierar. Det är också av betydelse att forskare inom CSL deltar i samhällsdebatten och i aktiviteter och publikationer riktade till verksamma lärare.

I verksamhetsberättelsen för 2025 har vi i redovisningen valt att endast lista publikationer som är publicerade och under utgivning (se tabell 2 nedan). Alla listar inte sina konferensbidrag i DiVA och antalet är därför en uppskattning baserat både på DiVA och på tilldelade medel för konferensmedverkan under året. Vår blogg (se nedan) har också erbjudit ett bra sammanhang för att sprida vår forskning i mer populärvetenskapliga sammanhang och är ett tecken på CSL:s kontaktnät och samarbeten.

Tabell 2. Sammanställning av antalet publikationer verksamhetsåret enligt DiVA*

Kategori	Antal	Kommentar
<i>Referegranskade</i>		
Artikel i tidskrift	25	
Bok	1	
Kapitel i bok, del av antologi	4	
Konferensbidrag	15-tal	
Proceedings (redaktörskap)	2	
Andra referegranskade publikationer		
<i>Övrigt vetenskapligt</i>		
Bok	0	
Kapitel i bok, del av antologi	6	
Annat övrigt vetenskapligt		

*publikationerna finns via länken <https://www.kau.se/publikationslista/publikationer-7>

Använda medel

CSL tillämpar ett system med regelbunden utlysning av medel för forskning och forskningsaktiviteter samt konferensmedverkan. 2025 års forskningsmedel har fördelats till projekt till nydisputerade forskare, mindre forskningsprojekt och forskningsassistenter. Utlysning har skett via CSL-listan och ansökningar skickas till diariet innan de bereds av de vetenskapliga ledarna. Den rådgivande kommittén fattar sedan beslut om medelstildelning. Kriterier för medelstildelning redovisas i respektive utlysning och berör aspekter som vetenskaplig kvalitet, tidigare medelstildelning, aktivitet inom centrubildningen och eventuella strategiska överväganden. CSL hel- eller delfinansierade dessutom flera forskarstuderande inom språk- och litteraturdidaktik, antagna på flera forskarutbildningsämnen.

Överskottet i årets budget beror på att medel för utlyst gästforskare inte användes under höstterminen, då Anna Nissen fick en anställning på ett annat lärosäte vid halvårsskiftet. Det var inte möjligt att med så kort varsel anställa ytterligare gästforskare och universitetets ekonomiska besparingskrav gjorde det inte heller möjligt att genomföras vissa aktiviteter som var budgeterat för.

Tabell 3. Redovisning av medel för verksamhetsåret som LUN tilldelat forskningscentret

CSL 2025	Utfall i kr
Intäkter	
Anslag	6,170,000
Interna intäkter	
Summa intäkter	6,170,000
Kostnader	
Personal	-4,013,378
Externa tjänster	-4,133
Lokalkostnader	-173,160
Resekostnader	-133,195
Övriga kostnader	-27,318
samfinansiering	-22,000
Indirekta kostnader	-1,683,171
summa kostnader	-6,056,354
Resultat	113,646

Externa medel

CSL-forskare har medverkat i ett flertal ansökningar som avser bidrag till forskningsprojekt, till forskarskolor, till forskningsmiljöer och finansiering av postdokanställningar (tabell 4). 3 av 11

(45%) ansökningar tilldelades medel, vilket innebär tilldelningen av externa medel från statliga finansiärer är fortsatt god. Vi kan också konstatera att projekten avspeglar samarbeten såväl med forskare inom andra fält och vid andra nationella och internationella lärosäten och tvärvetenskapliga satsningar. Det avspeglar också ambitionen att inkludera juniora forskare och doktorander.

Tabell 4. Sammanställning av extern forskningsfinansiering

Ansökningar gjorda under året		
CSL-forskare*	Projektname	Forsknings-finansiär
Berton	The seventh generation of Venetan speakers in Mexico	RJ
Hjalmarsson, Ljung Egeland, Olsson, Olin-Scheller	Läsfrämjare på plats	Wettergren
Fredholm	GrammaTalk – Utveckling av kommunikativ grammatikundervisning i engelska och moderna språk	Skolforskningsinstitutet
Fredholm	Ansökan om akademiforskartjänst	Kungl. Vitterhetsakademien
Sandlund	Forskarskola: Researching classroom interaction for practice-based teacher	Vetenskapsrådet
Olin-Scheller	Forskarskola: Best practice? En forskarskola om ämnesdidaktiska modeller	Vetenskapsrådet
Asplund	Forskarskola: Utbilda för yrken i förändring - en forskarskola för yrkeslärare	Vetenskapsrådet
Nilsberth, Olin-Scheller	Forskarskola: HUSAI Hum/Sam + AI i samhälle och utbildning= vad är framtiden?	Vetenskapsrådet
Wejrum	Nominering RJ Pro Futura	Riksbankens Jubileumsfond
Olin-Scheller, Asplund	Excellens i skolan SFO: From insight to Impact: Towards Improved School Outcomes	Vetenskapsrådet
Olin-Scheller, Sandlund	Forskningsmiljö: På väg mot en systematisk undervisningsutveckling i skola och lärarutbildning: Ämnesdidaktiska modeller, kraftfull kunskap och didaktisk praktik	Vetenskapsrådet
CSL (Ljung Egeland, Hjalmarsson, Olsson, Olin-Scheller)	Fritidshem som resurs för läsning	ULF

Beviljade ansökningar				
CSL-forskare*	Projekt	Forsknings-finansiär	Kontrakt-belopp	Projekt-tid
Hjalmarsson, Olsson, Ljung Egeland, Olin-Scheller	Läsfrämjare på plats	Wettergren	122 702	2025-2026
Olin-Scheller	Forskarskola: Best practice? En forskarskola om ämnesdidaktiska modeller	Vetenskapsrådet	50 870 000	2026-2030

CSL (Ljung Egeland, Hjalmarsson, Olsson, Olin-Scheller)	Fritidshem som resurs för läsning	ULF	650 000 (2026)	2026-2027

*Vi listar endast de CSL-forskare som är involverade i ansökningarna (andra forskare från KAU eller andra institutioner nationellt eller internationellt är involverade i eller leder några av projekten).

Samverkan forskning

Samverkan inom forskargruppen ROSE medverkar gynnsamt till samarbetet mellan de ämnesdidaktiska forskningscentrumen. Detta visar sig i pågående gemensamma projekt och nätverk, exempelvis KOSS och EBAN (*Education and Bildung in the Anthropocene*). Inom dessa nätverk har CSL-forskare under 2025 arbetat med och skickat in omfattande ansökningar om program (RJ), forskningsmiljöer (VR, SFO) och forskarskolor (VR). Detta arbete har tagit mycket tid och resurser i anspråk under året. Flera gemensamma publikationer finns (se publikationslistan), liksom gemensamma projektansökningar och beviljade projekt (se tabell 4). Samarbete med övriga forskningscentra sker också i olika pågående projekt, till exempel Asplund (CSL) & Kilbrink (SMEER); Asplund och Ljung Egeland (CSL), Bladh (CSD); Nilsberth & Olin-Scheller (CSL), Liljekvist (SMEER), Samuelsson (CSD); Wijkmark & Olin-Scheller (CSL, Stolare (CSD).

Samarbete med övriga forskningscentra ägde också rum under 2025 i relation till forskarskolan KÄKK samt i en licentiatforskerskola tillsammans med Göteborgs universitet. Samverkan har också skett i arbetet med magister-/masterprogrammet i ämnesdidaktik. Inom EBAN-nätverket, pågår det också en samverkan mellan CSL-forskare och forskare på litteraturvetenskap och på ämnena engelska, geografi och historia.

ULF-projekten *Faktorer som samvarierar med högstadielävers språkfärdighet i engelska* och *Skolbibliotek i grundskolan: Rum för utveckling*, har starka beröringspunkter med flera pågående CSL-projekt där interna samarbeten mellan forskare, lärarutbildare och adjunkter har stärkts. Interdisciplinär samverkan har också fördjupats inom forskningsfältet kring fritidshem, inte minst genom det ULF-finansierade projektet *Fritidshemmet som resurs för läsning* med start 2026. Under 2025 har gemensamma seminarieaktiviteter genomförts tillsammans med ROSE, RUC och enskilda ämnen kopplade till forskningscentra.

Samverkan med CSL-forskare och andra lärosäten i relation till forskarutbildning sker inom nordiska samarbeten; KÄKK och forskarskolor i samarbete med GU. Flera CSL-forskare har också medverkat vid forskarutbildningskurser på nordiska lärosäten. CSL:s forskare är aktiva i många svenska och internationella nätverk och samverkan uppmuntras inom forskningscentret bland annat genom att erbjuda medel för medverkan vid nätverksträffar och studieresor till internationella lärosäten. Flera CSL-forskare har också under året medverkat i strukturerade nätverksaktiviteter med nordiska och internationella lärosäten.

En CSL-forskare är initiativtagare och koordinator av ett forskningsnätverk inom *International Association of Applied Linguistics* (AILA), ett nätverk som inkluderar 224 forskare från 42 länder. Forskare aktiva inom CSL är styrelsemedlemmar i nätverken *ASLA*, *Svenska med didaktisk inriktning* (SmDi) och *Nordiskt nätverk för modersmålsdidaktisk forskning* (NNMF). Vidare är CSL-forskare aktiva i det språkdiraktiska nätverket *M3DN - Moderna språk, minoritetsspråk och modersmål* och inom det ämnesdidaktiska nätverket *NORDFAG; Culture Community and Diversity; Young Language Learner Network; Nätverket för didaktik och retorikforskning; nationella nätverket för berättelseforskning; LAMUC (Languages in the Multilingual Classroom); Nationella nätverket för utbildningsledning*, konferensen *Nordisco*, den internationella samverkansgruppen *LESLLA*,

Linguistic Ethnography Research Network och *Forskarnätverket för nationella och andra minoritetsspråk (NatMin)* samt det nordiska nätverket Alfarådet (NLL).

Flera CSL-anknutna forskare och adjunkter samarbetar med forskare från andra lärosäten, bland andra Göteborgs universitet, Högskolan i Dalarna, Högskolan Väst, Linköpings universitet, Linnéuniversitetet, Luleå Tekniska Universitet, Lunds universitet, Malmö universitet, Mälardalens universitet, Stockholms universitet, Södertörns högskola, Umeå universitet, Uppsala universitet och Örebro universitet. Via vår tidigare gästforskare Erika Sturk pågår ett samarbete med Umeå universitet. På nordisk nivå finns samarbeten med Helsingfors universitet, Universitetet i Innlandet, Høgskulen på Vestlandet, Köpenhamns professionshögskola, Köpenhamns universitet, Nord universitet, Syddansk universitet, Oslo universitet, Reykjavik universitet, University College Lillebælt, Universitetet i Akureyri, Universitetet i Jvaskylä, Universitetet i Sørøst-Norge, Universitetet i Stavanger, NTNU, Universitetet i Tartu, Universitetet i Tallinn, Universitetet i Tromsø, Åbo Akademi. Samarbetena omfattar handledning av doktorander, samförfattande av artiklar, ansökningar och böcker, medlem av advisory board samt föreläsningar vid högre seminarier.

Genom ROSE samarbetar CSL-forskare och CSL-doktorander med kollegor vid IOE London och University of Sussex. CSL-forskare har internationell samverkan med ett stort antal andra lärosäten inom projekt, ansökningar, publikationer etcetera. Här kan nämnas *Australien* (Griffith University, Australian National University, University of Melbourne och University of Sydney), *England* (Sheffield University, York St. John's University), *Frankrike* (Strasbourg University), *Grekland* (University of Thessaly), *Holland* (Leiden University, Radboud University, KU Leuven, Tilburg University), *Israel* (Oranim Academic College of Education), *Japan* (Tokyo University of Foreign Studies), *Kanada* (Acadia University), *Nya Zeeland* (Massey University), *Singapore* (Nanyang Technical University), *Spanien* (UNED, University of León), *Taiwan* (National Changhua University of Education), *Tjeckien* (Masaryk University Brno), *Tyskland* (Flensburg University, Goethe University Frankfurt, University of Erfurt, University of Cologne, Trier University), *USA* (University of Florida) och *Österrike* (Universitetet i Wien).

Samarbete med andra högskolor och universitet i Sverige och utomlands inbegriper också yrkesämnenas didaktik. Karlstads universitet är medlem i det nordiska nätverket för yrkespedagogik och yrkesdidaktik, NORDYRK. CSL samarbetar också med andra lärosäten genom forskarskolor där flera av forskningscentrets forskare medverkar som handledare och deltar i gemensamma seminarier, doktoranddagur etc. Vidare handleder forskare från CSL doktorander vid andra lärosäten i Sverige, Norge, Finland och Danmark. CSL-miljön har under året också haft nordiska doktorander som vistats på KAU och deltagit i vår verksamhet.

Ovan redovisat samarbete har utmynnat i nära och goda kontakter med många forskare från andra lärosäten och bland annat inneburit att forskare från CSL har inbjudits till andra universitet och högskolor både nationellt och internationellt för att hålla seminarier och presentationer, granska, diskutera och vara med i utvecklingen av forskningsprojekt. Många av våra forskare får uppdrag som opponent vid licentiat- och doktorsdisputationer, som slutläsare inför disputationer och som sakkunniga vid befordringar och tillsättningar av tjänster. CSL-forskare har under året också varit ledamot i Etikprövningsnämnden, haft uppdrag på Skolforskningsinstitutet och utvärderingsuppdrag av forskarmiljöer vid andra lärosäten, i statliga forskningsfinansiärers beredningsgrupper, och i skilda referensgrupper. Flertalet av CSL:s forskare har haft expertuppdrag som granskare av artiklar hos nationella och internationella tidskrifter. CSL-forskare sitter också i redaktionsråd för nationella och internationella tidskrifter (ex *Kriterium*, *ForskUL*, *Nordic Journal of Vocational Education and Training* och *ASLA:s* skriftserie) och bokförlag och som medlemmar i forskarnätverk (exempelvis SWERA, Centre for Literacy and Social Justice, Nationella Literacynätverket, Nationella nätverket för berättelseforskning, Nationella

forskarnavet Digitalisering i förskolan, ETL – Excellent Teaching for Literacy, Nätverket LAMUC). En av våra forskare sitter med i Kulturrådets Läsråd, och CSL-forskare har uppdrag som extern medlem i Centre for Literacy and Social Justice (UK) och som styrelsemedlem i FUUF, Föreningen för UndervisningsUtvecklande ämnesdidaktisk Forskning.

Samarbete med omgivande samhälle

CSL samverkar med flera olika aktörer inom utbildningssektorn och har under 2025 haft en extern ledamot med nära skolanknytning i den rådgivande kommittén, Anders Björklund, verksamhetutvecklare på barn- och ungdomsförvaltningen i Karlstad och aktiv i regionens nätverk för språk-, läs-, och skrivutvecklare. Flera verksamma lärare har i relation till olika externfinansierade projekt arbetat i forskningsprojekt relaterat till CSL (exempelvis *Värmland (re-)imagined*).

CSL samverkar också med regionala nätverket för språk-, läs- och skrivutvecklare *SOL i Värmland*, med regionens specialpedagoger/speciallärare, deltar i nätverk för förstelärare i engelska liksom Språklärarnas riksförbund. Samverkan sker också med Wettergrenstiftelsen och i flera projekt med Region Värmland. Under året har denna samverkan stärkts inom ramen för ett planerat fortbildningsprojekt för svensklärare på låg- och mellanstadiet där CSL, RUC, Svenska Akademien och Lärarstiftelsen också finns med som aktörer. Under året har CSL-forskare varit delaktiga i organisering och genomförande av Humanistdagarna samt Grammatikdagen vid Karlstads universitet.

Hösten 2021 startade CSL en blogg (sola.kau.se/cslblog), där det främsta målet är att kommunicera den forskning som bedrivs inom forskningscentret med det omgivande samhället. Målgruppen för bloggen är i första hand lärarstudenter, yrkesverksamma lärare och lärarutbildare, men även forskare och andra personer med intresse för språk- och litteraturdidaktik. Målsättningen är att ha minst 1 ny bloggpost/månad och under 2025 har bloggen sammanlagt haft 9 inlägg både av forskare och doktorander verksamma inom forskningscentret och inbjudna forskare inom språk- och litteraturämnen från andra universitet/högskolor i de nordiska länderna och även vidare internationellt. Bloggen är länkad via hemsidan och via vår Facebooksida samt Pedagog Värmland, och har på så sätt genom delning fått stor spridning. En CSL-doktorand har tilldelats ett specifikt uppdrag att tillsammans med Andrea Schalley ansvara för bloggen.

I den forskning som är knuten till och finansierad av CSL – doktorandprojekt liksom övrig forskning – finns ett stort antal samverkansprojekt med skolor, elever och lärare i regionen. Under 2025 har CSL-forskare föreläst vid lärosäten och kommuner och varit anlitade vid fortbildningsdagar, exempelvis i form av workshops med lärare och inom ramen för Erasmus+projektet *SmartStart Teacher Academy*. Uppdrag för olika kommuner och för det av Skolverket organiserade professionsprogrammet har också genomförts via Uppdrags AB. Flera forskare har under året haft uppdrag från Skolverket och föreläst på olika konferenser organiserade av Skolporten och på Lärarnas forskningskonvent.

Flera av våra forskare sprider nyheter om sin forskning via sociala medier och via medverkan på Bokmässan och Värmlands Bokfestival. Forskningen har under året blivit uppmärksammad i SVT och i olika lärartidningar (*Ämnesläraren; Svenskläraren*). Våra forskare har också presenterat forskningsresultat vid andra lärosäten och vid olika skolanknutna konferenser som SETT-mässan, nätverksmöten både regionalt och nationellt, medverkat i seminarierier samt genomfört forskningsprojekt i nära samarbete med kommuner i regionen. Flertalet av CSL:s forskningsprojekt fungerar som kompetensutveckling för medverkande lärare och pedagoger, och resultaten används ofta som en del av respektive skolas kvalitetsarbete. Samverkan sker också med RUC, bland annat kring Ämneslärardagen och konferensen *Forum lärande* som

genomfördes i juni 2025 och flera CSL-forskare deltog med presentationer. Vi har tidigare nämnt evenemang organiserade av KAU som Humanistdagarna och Grammatikdagarna som vänder sig till en intresserad allmänhet.

Relation till grundutbildning

De flesta av våra forskare är med sina respektive specialkompetenser engagerade i flera arbetsuppgifter inom grundutbildning och administration, vilket vi ser som en styrka för forskningscentret. Forskning inom CSL är till direkt gagn för lärarutbildningarnas forskningsförankring då resultaten bygger på praktikhärla studier genomförda inom relevanta utbildningskontexter av stort intresse för de lärarstudenter som är inriktade på centrumbildningens forskningsområden. Trots den stora forskningsaktiviteten har majoriteten av forskarna inom CSL under året haft uppdrag som kursledare och lärare i kurser på såväl grund- som avancerad nivå. Vi kan konstatera att det är en stor spridning av de kurser och program där CSL-forskare medverkar (t.ex. grundlärarprogrammet, ämneslärarprogrammet, KPU, speciallärarprogrammet, rektorsprogrammet, master-/magisterutbildning i ämnesdidaktik, yrkeslärarprogrammet, uppdragsutbildningen) vilket gör att CSL:s forskning har stor potential att spridas till många studenter på KAU. Samtliga forskningsprojekt som bedrivs inom CSL, extern- som internfinansierade, stödjer lärarutbildningen genom sin praktikhärla inriktning och ämnes- och/eller ämnesdidaktiska anknytning. Ett stort antal verksamma lärare deltar i projekten där bland annat olika samverkans- och undervisningsmodeller prövas och utvecklas. Flertalet av forskarna handleder och examinerar också ett antal examensarbeten och undervisar på forskarutbildningskurser. Forskningsresultaten har stor relevans för våra lärarstudenter och inkorporeras i undervisningen på KAU. Som exempel kan nämnas att vår tidigare gästforskare Erika Sturk har lett ett projekt där studenterna och lärarutbildare i grundlärarprogrammet (svenska) involveras i ett befintligt forskningsprojekt om skrivundervisning. Syftet är att öka kontakten mellan grundutbildning och forskning.

Andra konkreta exempel är att aktuella publikationer av CSL-forskare tas med på olika kursers litteraturlistor. Språk- och litteraturredaktisk forskning används i KAU:s kurser i språkdidaktik och i litteraturredaktik. I ett par projekt studeras kvalitetsaspekter av undervisning, bland annat i relation till skolans digitalisering, vilket är av direkt relevans för lärarutbildning och lärarfortbildning. Vi ser flera exempel på att CSL-forskningen har aktualiserats i grundutbildningen genom att empiriska exempel lyfts in i praktiska undervisningspass. Den forskning som bedrivs inom CSL kommer därmed grundutbildningen till del. Kursråd och kursutvärderingar visar att studenterna uppskattar denna typ av forskningsinslag i undervisningen. I anslutning till CSL-seminarierna hålls ofta öppna föreläsningar av gästande forskare och de studerande ges möjlighet att närvara vid CSL:s seminarier.

Övrigt

Under 2025 har CSL haft ett ansvar för kurser inom i master-/magisterutbildning i ämnesdidaktik som genomförs tillsammans med CSD och SMEER. Vi menar att denna utbildning är viktig för att knyta verksamma lärare och studenter till våra ämnesdidaktiska miljöer och kunna erbjuda utbildningar från grund- till forskarnivå. Vi är också fortsatt stolta över satsningen på vår blogg som når många läsare med intressanta och aktuella inlägg. Vi ser bloggen som en viktig kanal för att sprida vår forskning — och att också öka intresset för vår verksamhet och för vår forskningsmiljö. Att CSL-forskare medverkar i omfattande ansökningar om forskningsprogram, forskningsmiljöer, excellenssatsningar och forskarskolor tillsammans med kollegor nationellt och internationellt, vittnar om att kompetensen inom forskningscentret är hög och efterfrågad.

Karlstad 9 mars 2026

Christina Olin-Scheller och Andrea Schalley

Föreståndare och vetenskapliga ledare, CSL